ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಸಂಪತ್ ಶಾಣಪ್ಪ ಲಮಾಣಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ನವನಗರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18848852

ABSTRACT:

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಬಹುರೂಪಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ಮೂಲಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಿರತೆ, ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವು ಯುವಜನರ ಸಕ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಯುವಜನರು ಸಮಾಜದ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ, ಬಲಶಾಲಿ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆ ತರುವ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದು, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ನಿರಾಸಕ್ತಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವು ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಅರ್ಥ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಯುವಜನರ ಪಾತ್ರ, ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳ ಅವಲೋಕನ, ಯುವಜನತೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ.

KEYWORDS:

ಯುವಜನರು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ನಾಗರಿಕ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಅಬ್ರಹಾಂ ಲಿಂಕನ್‌ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದ "ಜನರಿಂದ, ಜನರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಜನರ ಆಳ್ವಿಕೆ" ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅರ್ಥವು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಪದವು ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯ ಡೆಮೊಸ್ ಮತ್ತು ಕ್ರೇಷಿಯಾ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಶಬ್ದಶಃ ಅರ್ಥ ಜನರ ಅಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂತಃಸತ್ವವೇ ನಾಗರಿಕರ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕರು ಉದಾಸೀನತೆ ತೋರಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಔಪಚಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚೈತನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣದ್ದಾಗಿದೆ.

ಯುವಜನರು ಕೇವಲ ಭವಿಷ್ಯದ ನಾಗರಿಕರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಇಂದಿನ

ಸಮಾಜದ ಚಲನಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ನವೀನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ನೂತನ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯುವಜನರು ಸಮಾಜದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ, ರಾಜಕೀಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರಭಾವವು ಯುವಜನರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಜನಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಾಗರಿಕರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ಜೀವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಂಬಲ, ನಿರಂತರ ಜಾಗೃತಿ, ಸಹಕಾರ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಅರಿವು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮ್ಮತಿ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮತದಾರರ ವರ್ಗದ ಪಾತ್ರವು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯುವಜನರು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ, ಸೃಜನಶೀಲ ಹಾಗೂ ಬದಲಾವಣೆ ತರಬಲ್ಲ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಜದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ 18–35 ವಯೋಮಾನದ ಯುವಜನರು ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ "ಯುವ ಭಾರತ"ವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಲವೂ ಹೌದು, ಸವಾಲೂ ಹೌದು. ಒಂದು ಕಡೆ ಯುವಜನರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಳು, ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಭಿಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮುಖೇನ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ರಾಜಕೀಯ ನಿರಾಸಕ್ತಿ, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲಿನ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಅರ್ಥ

ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಎಂದರೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾದರೆ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ (ಮತದಾನ, ರಾಜಕೀಯ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಪಕ್ಷಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು), ನಾಗರಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ (ಸಮುದಾಯ ಸೇವೆ, ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು), ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ನೀತಿ ರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಅರ್ಥ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಎಂದರೆ ನಾಗರಿಕರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಆಶಯಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಸಕ್ರಿಯ

ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಮತದಾನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಳು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಗಮನಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಯುವಜನರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಆಡಳಿತದ ಮೇಲೆ ಜನರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಳುವ ವರ್ಗವು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರವು ಜನವಿರೋಧಿ ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಜನಪರವಾದ ನೀತಿಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ ಉತ್ತೇಜನ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯುವಜನತೆಯ ಪಾತ್ರ

ಮತದಾನವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಯುವ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮತಚಲಾಯಿಸಿ ಉತ್ತಮ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಜಾಗೃತ ಮತದಾರರಾದರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯುವಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸಲು ಪ್ರೇರಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಯುವಕರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಹೋರಾಟ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು, ಉದ್ಯೋಗ ಹಕ್ಕು ಮುಂತಾದ ಚಳವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ಯುವ ಸಂಘಗಳು, ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯುವ ನಾಯಕರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಚೇತನಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಯುವಜನರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳು

ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ 1: 2011ರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿ (ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಚಳವಳಿ)

2011ರ ಭಾರತದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಜನಪರ ಹೋರಾಟವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು 'ಜನ ಲೋಕಪಾಲ ಆಂದೋಲನ' ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಚಳವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಬೇಡಿಕೆಯೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಲು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಜನ ಲೋಕಪಾಲ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅರವಿಂದ್ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್, ಕಿರಣ್ ಬೇಡಿ, ಪ್ರಶಾಂತ್ ಭೂಷಣ್ ಮತ್ತು ಮನೀಶ್ ಸಿಸೋಡಿಯಾ ಅವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ 'ಇಂಡಿಯಾ ಅಗೇನ್ಸ್ಟ್ ಕರಪ್ಷನ್' (IAC) ತಂಡ ಈ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿತು. 2011ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 5ರಂದು ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಅವರು ದೆಹಲಿಯ ಜಂತರ್ ಮಂತರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟಾವಧಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಮಸೂದೆಯ ಕರಡು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಜಂಟಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿತು.

ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಸೂದೆಯು ದುರ್ಬಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿ, 2011ರ ಆಗಸ್ಟ್ 16 ರಂದು ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಮತ್ತೆ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತಿಹಾರ್ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಕ್ರೋಶ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿತು. ಸುದೀರ್ಘ

ಹೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ, ಸಂಸತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 2013ರಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಾಲ ಮತ್ತು ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.

ಈ ಚಳವಳಿಯು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಗುಂಪು ಆಮ್ ಆದ್ಮಿ ಪಾರ್ಟಿ (AAP) ಎಂಬ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಚಳವಳಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಈ ಆಂದೋಲನವನ್ನು "ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ" ಎಂದು ಅನೇಕ ವಿಶ್ಲೇಷಕರು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

2011ರ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ನೇತೃತ್ವದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರೋಧಿ ಚಳವಳಿಯು ಭಾರತೀಯ ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ತಿರುವಾಯಿತು. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 'ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮುಕ್ತ ಭಾರತ'ಕ್ಕಾಗಿ ಬೀದಿಗಿಳಿದರು. ಸಾವಿರಾರು ಯುವಕರು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು, ಆಹಾರ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಜನಸಂದಣಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಮತ್ತು ಟ್ವಿಟರ್ (ಈಗಿನ X) ಮೂಲಕ ಯುವಜನರು ಚಳವಳಿಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹರಡಿದರು. ಆಗಷ್ಟೇ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಫೋನ್ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಈ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳ ಯುವಕರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಲು ನೆರವಾಯಿತು. ಯುವಜನರು ನಗರದ ಮಾಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ಲ್ಯಾಶ್ ಮಾಬ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದರು. 74 ವರ್ಷದ ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರೆ ಅವರು ಯುವಜನತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ನೈತಿಕ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕಂಡರು. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ಹತಾಶರಾಗಿದ್ದ ಯುವಕರಿಗೆ ಅಣ್ಣಾ ಅವರ 'ಗಾಂಧಿವಾದಿ' ಹೋರಾಟವು ಒಂದು ಹೊಸ ಭರವಸೆ ನೀಡಿತು.

ಈ ಚಳವಳಿಯು ಅರವಿಂದ್ ಕೇಜ್ರಿವಾಲ್ ಅವರಂತಹ ಅನೇಕ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನ ನಾಯಕರನ್ನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ಇಂದು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಯುವ ಮುಖಂಡರು ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಈ ಆಂದೋಲನದ ಮೂಲಕವೇ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಈ ಚಳವಳಿಯ ನಂತರ 2014ರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಮತದಾರರ ಮತದಾನದ ಪ್ರಮಾಣ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ರಾಜಕೀಯವು "ಕೊಳಕು" ಎಂದು ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಯುವಜನರು, ಸಿಸ್ಟಮ್ ಬದಲಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಳಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅರಿತರು.

ಈ ಚಳವಳಿಯು ಯುವಜನರಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು' ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿತು. ಕೇವಲ ಮತ ಹಾಕುವುದಷ್ಟೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಕೂಡ ನಾಗರಿಕರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಯುವಕರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ 2: 2012ರ ನಿರ್ಭಯಾ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಯುವಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

2012ರ ನಿರ್ಭಯಾ ಪ್ರಕರಣ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರಾಳ ಘಟನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಜನತೆಯನ್ನು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಿತು. ಪ್ರಕರಣದ ನಂತರ ದೆಹಲಿಯ ಇಂಡಿಯಾ ಗೇಟ್ ಮತ್ತು ರೈಸಿನಾ ಹಿಲ್ಸ್ ಬಳಿ ಸಾವಿರಾರು ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರು

ಜಮಾಯಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಪೊಲೀಸರ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮತ್ತು ಜಲಫಿರಂಗಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಯುವಜನರು ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಮತ್ತು ವಾಟ್ಸಾಪ್‌ನಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ಈ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೈಲ್ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಯಾಗಿ ಬದಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಅರ್ಜಿಗಳಿಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದರು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಸರ್ಕಾರ 'ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕಾನೂನು (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದೆ 2013' ಅಥವಾ 'ಆಂಟಿ ರೇಪ್ ಲಾ' ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಇದು ಅತ್ಯಾಚಾರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿತು. ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳ ವಿರುದ್ಧ ವೇಗವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಲು ನ್ಯಾ. ಜೆ. ಎಸ್. ವರ್ಮಾ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

ಮಹಿಳೆಯರ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು 2013ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯಾ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ನಾಲ್ವರು ವಯಸ್ಕ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ 20, 2020 ರಂದು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಘಟನೆಯ ನಂತರ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆರಂಭವಾದವು. ಪೊಲೀಸರ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಆಂದೋಲನದ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರು ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ದೂರು ನೀಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ಭಯಾ ಪ್ರಕರಣವು ಭಾರತೀಯ ಯುವಜನತೆ ಕೇವಲ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಹೇಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು.

ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ 3: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಜಕೀಯ – ಜೆಎನ್‌ಯು ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು

ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಜಕೀಯವು ಹೊಸ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುವ ಪ್ರಮುಖ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಫೆಬ್ರವರಿ 2026ರಲ್ಲಿ ಜೆಎನ್‌ಯು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಒಕ್ಕೂಟದ (JNUSU) ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಅದಿತಿ ಮಿಶ್ರಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಡೀ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ಯಾನೆಲ್ ಅನ್ನು ಎರಡು ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗಳ ಕಾಲ ಅಮಾನತುಗೊಳಿಸಿತು. 2025ರ ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬಳಿ ನಡೆದ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ ಹಾನಿ ಮಾಡಿದ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಈ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅಮಾನತು ಆದೇಶದ ವಿರುದ್ಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ 'ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸೈನ್ಸಸ್' (SSS) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಫೆಬ್ರವರಿ 11-12, 2026 ರಂದು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ಮುಷ್ಕರ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಯುಜಿಸಿ (UGC) ಈಕ್ವಿಟಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು-2026 ರ ಜಾರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಗಾವಲು ಹಾಗೂ ಭಾರಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುವುದಾಗಿತ್ತು.

ಜೆಎನ್‌ಯು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಐ (SFI), ಎಐಎಸ್‌ಎ (AISA) ಮತ್ತು ಡಿಎಸ್‌ಎಫ್ (DSF) ಅಂತಹ ಎಡಪಂಥೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ. ಆರೆಸ್ಸೆಸ್ ಸಂಯೋಜಿತ ಎಬಿವಿಪಿ ಸಂಘಟನೆಯು ದೇಶದ ಬಹುತೇಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದು, ಜೆಎನ್‌ಯುನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಬಲ ಪೈಪೋಟಿ

ನೀಡುತ್ತಿದೆ. 2026ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುವಂತೆ ಎಬಿವಿಪಿ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ.

ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು 2026ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಯುಜಿಸಿ ನಿಯಮಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಜಾಮಿಯಾ ಮಿಲ್ಲಿಯಾ ಮತ್ತು ಎಎಂಯು (AMU) ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಸಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಾದ ನಿರ್ಮಲಾ ಸೀತಾರಾಮನ್, ಎಸ್. ಜೈಶಂಕರ್ ಮತ್ತು ಸೀತಾರಾಂ ಯೆಚೂರಿ ಮುಂತಾದವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಜಕೀಯದಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದವರು. ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪೊಲೀಸ್ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲಿನ ದೂರುಗಳು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಜಕೀಯದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಜಕೀಯವು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ, ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾವಲುಗಾರನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ಹಲವಾರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಜಕೀಯವು ಯುವಜನರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ರಾಜಕೀಯವು ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ 4: ಭಾರತೀಯ ಯುವಜನರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಚಳವಳಿಗಳು

ಭಾರತೀಯ ಯುವಜನರು ಇಂದು ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹೋರಾಟವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಯುವಶಕ್ತಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುತ್ತಿದೆ.

- ಫ್ರೈಡೇಸ್ ಫಾರ್ ಫ್ಯೂಚರ್: ಗ್ರೇಟಾ ಥನ್‌ಬರ್ಗ್ ಪ್ರೇರಿತ ಈ ಅಭಿಯಾನವು ಭಾರತದ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಸಂಚಲನ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಲಿಸಿಪ್ರಿಯಾ ಕಂಗುಜಮ್ ಮತ್ತು ದಿಶಾ ರವಿ ಮುಂತಾದ ಯುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಕುರಿತು ಕಠಿಣ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ಆರೆ ಅರಣ್ಯ ಉಳಿಸಿ: ಮುಂಬೈನ ಆರೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರೋ ಕಾರ್ ಶೆಡ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಯುವ ವೃತ್ತಿಪರರು ಬೀದಿಗಿಳಿದು ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆಸಿದರು.
- ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಿರೋಧಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ಯುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಮುದಾಯವು ವಾರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮತ್ತು ಜಲಮೂಲಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆರೆಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.
- ಯುವಜನರು ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್ (ಟ್ವಿಟರ್) ಮೂಲಕ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಧ್ವಂಸದ ವಿರುದ್ಧ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಪೆಟಿಷನ್ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಶ್‌ಟ್ಯಾಗ್

ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

- ಪರಿಸರ ಪ್ರಭಾವದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ (EIA) ಕರಡು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿನ ಸಡಿಲಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಯುವಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಮೇಲ್ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋರಿದರು.

ಭವಿಷ್ಯದ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹೋರಾಟದ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಮೇಲೆ ದೇಶದ್ರೋಹದಂತಹ ಗಂಭೀರ ಆರೋಪಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವುದು ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆ "ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ" ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಭಾರತದಂತಹ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 65 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು 35 ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ದಿಕ್ಸೂಚಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

2024ರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 18–29 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಸುಮಾರು 21 ಕೋಟಿ ಯುವ ಮತದಾರರು ನೋಂದಾಯಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಇದು ಒಟ್ಟು ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇ. 22.3 ರಷ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯುವಕರ ಪಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದಿದ್ದರೂ, ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. 17ನೇ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ. 12 ರಷ್ಟು ಸಂಸದರು 40 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸ್ತುತ 16ನೇ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ (2023–2028) ಯುವ ಶಾಸಕರ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಳೆದ ಬಾರಿಗಿಂತ ಕುಸಿದಿದೆ. ಒಟ್ಟು 224 ಸದಸ್ಯರಿರುವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 25 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಶಾಸಕರ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೇವಲ ಶೇ. 7 ರಷ್ಟಿದೆ. 2018ರ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 8 ರಷ್ಟಿತ್ತು. 25–40 ವಯೋಮಾನದವರು ಸುಮಾರು 16 ಶಾಸಕರಿದ್ದರೆ, 41–60 ವಯೋಮಾನದವರು ಶೇ. 57 ರಷ್ಟು ಶಾಸಕರು (ಇದು ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಶೇ. 63 ರಷ್ಟಿತ್ತು). 61–80 ವಯೋಮಾನದವರು ಶೇ. 35 ರಷ್ಟು ಶಾಸಕರು (ಇದು ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಶೇ. 29 ರಷ್ಟಿತ್ತು).

ಡಿಜಿಟಲ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ

ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆ ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು (ಇನ್‌ಸ್ಟಾಗ್ರಾಮ್, ಎಕ್ಸ್, ಪಾಡ್‌ಕಾಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು) ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಮತದಾರರ ನೋಂದಣಿ, ಅಭಿಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಯುವಜನರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯುವಜನತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಒತ್ತಡ: ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಯುವಕರು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ದೂರ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಯುವಕರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು

ಮತ್ತು ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಂತರದ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗದ ನಿಮಿತ್ತ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿರುವ ಯುವಜನತೆ ಸಹ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜಕೀಯ ನಿರಾಸಕ್ತಿ: ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಯಾವುದೇ ಇದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರು ಅತಿಯಾದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕುರಿತು ಯುವಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ಆಕ್ರೋಶ ಮಡುಗಟ್ಟಿದೆ. ತಾವು ಯಾರಿಗೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯನ್ನೇ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಸಿನಿಕತನವು ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ರಾಜಕೀಯ ನಿರಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ರಾಜಕಾರಣ: ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಯುವಕರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಇಂದಿಗೂ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಕೂಡ ವಂಶರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕೆಲವೇ ರಾಜಕೀಯ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪಾಳೆಪಟ್ಟುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿರುವುದು ಹೊಸಬರ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಲಪಡಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳು

ನಾಗರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ: ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ನೋಂದಣಿಯಂತಹ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ಯುವ ಮತದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಿನದಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಯುವ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್: ಯುವಜನರಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯ ಅನುಭವ ನೀಡಲು 'ಯುವ ಸಂಸತ್' ನಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಣಕು ಸಂಸತ್ತು ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ತಳಮಟ್ಟದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಆಯೋಜಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಸದೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮತದಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳು: ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೈಜ ಯಶಸ್ಸು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಮತದಾನವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮತದಾನದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಲು ಬೀದಿನಾಟಕಗಳು, ಯೂತ್ ಐಕಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ರಾಯಭಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ, ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾನದ ಮಹತ್ವ ಸಾರುವ ಫ್ಲೆಕ್ಸ್‌ಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಯುವಜನರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಯುಎನ್‌ಡಿಪಿ ಮತ್ತು

ಇತರ ಯುಎನ್ ಘಟಕಗಳ ಬಲವಾದ ಬದ್ಧತೆಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಘೋಷಣೆ, ಯುವಜನರಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವ ಕ್ರಿಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಾವೇಶ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಅವು ಬೆಂಬಲದ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಆಧಾರಿತ ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬಲವಾದ ಉಲ್ಲೇಖ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಕ್ಕು. ಯುವಜನರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಇದು ಸ್ವತಃ ಒಂದು ಅಂತ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಬಹುಪಾಲು, ಯುವಜನರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಉಳಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಯುವಜನರ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಮೂರು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ: ಇದು ಸಮಾಲೋಚನಾಶೀಲವಾಗಿರಬಹುದು; ಇದು ಯುವಜನರ ನೇತೃತ್ವದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಯುವ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಾರೆ; ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇದು ಯುವಜನರ ಸಹಯೋಗದ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಯುವಜನರು ನಿಯಮಿತ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಯುವಜನರು ಕೇವಲ ಮತದಾರರಾಗದೆ, ಸಕ್ರಿಯ ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರಾಗಿ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ, ಯುವಜನರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಕುಸಿದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸರಿದಿದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಲಪಡಿಸುವ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಯುವಜನರು ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುದೃಢ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತದಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯುವಕರ ರಾಜಕೀಯ ಜಾಗೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅರಿವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಲ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಯುವಕರು ಕೇವಲ ಮತದಾನ ಮಾಡುವವರಾಗಿರದೆ, ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ ನಾಗರಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಚೈತನ್ಯಮಯವಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಮನೋಭಾವವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯುವಕರ ರಾಜಕೀಯ ನಿರಾಸಕ್ತಿ, ಮಾಹಿತಿ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತರನ್ನಾಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಯುವಜನರ ಸಕ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯುವಶಕ್ತಿ ಸಕ್ರಿಯಗೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸಮಗ್ರ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತದೆ. ಬಲಿಷ್ಠ ಯುವಜನತೆ ಮಾತ್ರ ಬಲಿಷ್ಠ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಶನ್ಸ್. ಯೂತ್ & ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಶನ್ https://www.un.org/development/desa/youth, 2018
2. ಭಾರತ ಚುನಾವಣಾ ಆಯೋಗ. ವೋಟರ್ ಟರ್ನ್‌ಔಟ್ ಟ್ರೆಂಡ್ಸ್. [ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ ಲಿಂಕ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ], 2022
3. ಪ್ಯೂ ರೀಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್. ಮಿಲೆನಿಯಲ್ಸ್ & ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಎಂಗೇಜ್ಮೆಂಟ್. https://www.pewresearch.org, 2020
4. ಯುನೆಸ್ಕೊ. ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸಿಟಿಜನ್‌ಶಿಪ್ ಎಜುಕೇಶನ್: ಟೇಕಿಂಗ್ ಇಟ್ ಲೊಕಲ್, ಯುನೆಸ್ಕೊ ಪಬ್ಲಿಷಿಂಗ್, 2019
5. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್. ವರ್ಲ್ಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ 2017: ಗವರ್ನೆನ್ಸ್ & ದಿ ಲಾ, ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, 2017
6. ಡಾಲ್ಟನ್ ಆರ್. ಜೆ. ಸಿಟಿಜನ್‌ಶಿಪ್ ನಾರ್ಮ್ಸ್ & ದಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪಾನ್ಷನ್ ಆಫ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಶನ್, ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಪ್ರೆಸ್, 2008
7. ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ದಿ ಸ್ಟಡಿ ಆಫ್ ಡೆವಲಪಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಸ್, ಯೂತ್ & ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ, CSDS ವರದಿ. 2019
8. ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಎಸ್. ಯೂತ್ ಆಕ್ಟಿವಿಸಂ & ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಎಂಗೇಜ್ಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಕಾಂಟೆಂಪರರಿ ಇಂಡಿಯಾ, ಸ್ಟಡೀಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ 6(2), 2018
9. ಕುಮಾರ ಎ. ಸೋಶಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ & ಯೂತ್ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಪಾರ್ಟಿಸಿಪೇಶನ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ: ಎ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ ಅಪ್ರೋಚ್, ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಏಷ್ಯನ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ 40(3), 2017

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.